

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. || Lv dovici || De Ponte Vallis-|| Oletani, È Societate ||
Jesv Theologi.|| De || Christiani hominis || Perfectione In
Qvo-||libet eius Vitæ genere.|| Tomi Qvatvor.||**

Quorum argumenta ex S. Rvth Historia præcipué desumpta

In Qvo Agitur Nominatim De Sacerdotibus, Confessarijs, Magistris siue
Doctoribus, Concionatoribus, Episcopis & alijs Prælatiſ, eorumque
Ministerijs - In ſeptem Tractatus distributus ...

Puente, Luis de la
Coloniæ Agrippinæ, 1629

§. II.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-45750](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-45750)

interrogare de tempore, quo morbus durauerit. Si enim ab infantia cœpit, difficilior est curatio. Nam, vt Ecclesiasticus dixit: *d languor prolixior grauat medicum: breuem languorem prœcidit medicus.* Cuius rei bonum fuit indicium, quod Apostoli non potuerint tunc obsessum illum à Dæmone liberare; & causam reddens eis Christus Dominus noster, dixit: *hoc genus Dæmoniorum, qui ad eò sunt infixi & radicati, in nullo potest exire, nisi in oratione & ieiunio,* tam ex parte medici, quàm ipsius infirmi. Ad curandos enim morbos inueteratos, necessaria sunt ieiunia, aliæque pœnitentiæ, & opera pœnalia.

§. II.

HABITA igitur notitia vitiorum omnium eorumque radicum, nõ debet medicus existimare inchoandã esse omnium simul curationem. Etsi enim Christus Dominus noster solet infirmos ab omnibus simul malis, quibus laborabant, curare, vt ipsemet dixit: *a totũ hominem sanum feci in Sabbatho.* Aliquando tamen non simul, sed paulatim eos curabat: vt apparet in cœco illo, cui bis manũ imposuit super oculos: qui primum quidem aliquid cœpit videre; quando autem secundò manum apposuit, *b restitutus est ita, vt clarè videret omnia,* vt sic significaret, quod licet Confessarij in Sacramento Pœnitentiæ vno, vt ita dicam, tantã totam animam sanam reddant, quod ad remissionem omnium peccatorum lethaliũ attinet: vitiorum tamen & pœssionum reliquias non simul curare possunt, sed sensim & paulatim, quemadmodum Moyse populo suo dixit de nationibus ipsi inimicis: *c Deus magnus & terribilis ipse consumet nationes has in conspectu tuo paulatim, & per partes: non poteris eas delere pariter.* Ac fortè propterea Deus Ieremiæ explicauit officium, quod illi iniungebat quatuor illis verbis: vt euelleret, destrueret, disperderet ac dissiparet: vt intelligeret, debere ipsũ per gradus progredi in euellendis vitijs. In ordine autè rē aggrediendi, magna opus est prudentia. Nã si ægrotus & miles debilis sit, timidus, ac tepidus: expedit curationem inchoare à vitijs faciliõibus: vt primum certamen sit contra hostes debiliores: nam victoria ab eis reportata animabit eum ad certamen cum robustioribus ineundum. Si autem pœnitens sit magno & feruenti animo: præstat incipere, & primũ aggredi vitium prædominans, quod est quasi ceterorum dux; & à quo maius ille accipit detrimentum: nam eo deuictò, reliqua succumbent, eum in modum quo amputato capite Goliath & ducis Holofernis, fugerunt Philistæi & Assyrij, victos se reputantes. Et hoc est caput serpentis contereccin quo rotam suam vim & fortitudinem ille repositam habet. Sed quoniam draco septem habet capita, vitia scilicet capitalia, quæ reliquorum sunt capita: obseruet prudens Confessarius: quodnam illorum potissimũ capitis vices obeat. In

d Eccl. 10.1

4

a Ioan. 7.23

b Mar. 8.24

c Dent. 7.22.

quibusdam enim prædominatur gula, in alijs ira, in alijs auaritia aut superbia; & in illud, quod tale esse deprehenderit, omne suum studium & industriam dirigit.

Quod de vitijs diximus, est etiam de remedijs adhibendis intelligendum: non enim omnia simul, sed vnum post alterum, & sensim applicanda sunt: & ordinariè à facilioribus & leuioribus inchoandum: licet medici, qui sirupos præmittunt, disponentes ad vehementiorem purgationem. Nam ordinariè non esset prudentiæ, deditum vitio gulæ, & assuetum multa ac delicatoria comedere: velle statim vno quasi ictu curare feueris ieiunijs in pane & aqua; sed paulatim aliquid est adimendum in quantitate & qualitate ciborum; adhibita mortificatione in eo quod minus est: vt inde ad maiora progrediatur, nisi fortè aliquis ira esset feruens, vt vehemèti Dei impulsu in eo gradu abstinentiæ auspiceretur, in quo alij sistunt. Quod euenire solet in multis rebus ijs qui religiosum statum aggrediuntur: in quo cernuntur repentinæ mutationes valde stupende, ordinariè tamen non est ab vno extremo ad alterum statim transiendum, sed per medium progrediendo per suos gradus in applicandis remedijs, quæ vitijs prauisq; propensionibus aduersentur. Nam quemadmodum ars medica, frigida curat calidis, & calida frigidis: ita (ait S. Gregorius) vitia curanda sunt actibus virtutum contrariarum. Et S. Basilius docet superbo, & inanis gloriæ cupido commendanda sunt exercitia humilitatis & abiectæ; garrulo, vt curam gerat silentij; multum temporis somno tribuenti, amor & studium vigiliæ; otioso, vt studeat sese bene occupare; voraci, vt aliquantum abstineat; murmuranti, vt linguam contineat, & colloquia vitet, quæ murmurandi præbent occasionem. Et his omnibus aliquid particulare est præscribendum: in qua per dies aliquot mortificationem suam exerceant: & postea maius quid imponendum, donec plenam obtineant victoriam.

Homil. 32.
in Euang.
Regul. 51.
Lusitorum:

6

DILIGENTER tamen est aduertendum: ne curatio ipsa tantum sit in superficie, & merè externa; sed vt securis ad radicem ponatur, quæ semper est interiùs: ideoque applicanda sunt remedia pro mortificatione passionum internarum; & præcipuè quatuor, quæ cæterarum sunt veluti diæces, quas Boëtius vocat *amorem* hinc desiderium, *timorem*, *gaudium* & *tristitiam*: quando versantur inordinatè circa res huius vitæ prosperas vel aduersas. Parum enim prodest exteriora remouere, si interni affectus effrenes maneant; & exiguus erit fructus, si castigetur, valdeque coarctetur corpus: si spiritus maneat integer, nec sese contineat. Si vis videre (ait Sanctus Bernardus) qualis tua sit conuersatio & quam sit verè solida, vide quid diligas, quid metuas; vnde gaudeas, aut contristeris: inde enim id facile d. prehendes. Si Patrem aut matrem, vxorem aut filios nimium dilis.

Lib. de, Con
sol ad finem
S. Thomas 2
2. q. 26. a. 4.

Serm. 2 de
Quadrages.

gas: non es dignus Christi discipulus: donec istum amorem commutes in odium sanctum: ita mortificando excessum illum, vt diligas Deum præ omni creatura: si plus homines times; quàm Deum; aut temporalium bonorum iacturam, quàm æternorum: procul es à sanctitate: nisi timorem istum mortifices, & conuertas in timorem solius Dei, & offensionum eius, ac malorum æternorum, quæ propter eas tibi euenire possunt: & hunc timorem præferas cuiusque alteri rei alicuius temporalis. Hoc intendebat Saluator noster, cum suos discipulos monebat, vt abnegarent semetipfos: cum enim præcipuum in homine sint ipsa eius interiora: seipsum abnegare, est internos affectus ita abnegare, vt rectè illos ordinatos habeat. Cumque proprium iudicium & propria voluntas sint quasi duces internarum omnium inordinationum; & operum, quæ exterius erumpunt, & quæ maximè curationem retardant, & ijs quæ medicus præscribit resistunt: contra hos inquam applicanda sunt efficaciora antidota eù in modù, quo illa explicuimus præcedenti tomo de Religiosis.

H v i c tamen documento accedere debet prudentia, quæ expectetur oportunitas hæc remedia applicandi. Sæpè enim passio & effectus adeo est cæcus & vehemens, vt infirmus non sit dispositus ad curationem: ac proinde, si tunc remedium applicaretur: aut vtile non esset, aut maius fortè detrimentum adferret. Quare expedit, rem differre, donec illa furia mitigetur, & cordis tranquillitas sequatur. Quamuis enim videatur curatio differri, & infirmus diu permitti, in suis peccatis, aut imperfectionibus hære: id tamen nec imprudentiæ nec repiditati est tribuendum: cum non ex pigritia differatur; sed vt tunc applicetur, cum bonus exitus speratur. decem menses distulit Deus reprehensionem, & curationem Dauidis, cum ceciderat in adulterium: quam postea applicuit d*per* Nathan prophetam, ita oportunè, vt in momento sese dederit, & peccati sui vehementer pœnituerit. Quem si statim in initio reprehēdisset, ille ob cæcam passionem, qua tenebatur, fortè resistisset. Cumque medici corporis hoc seruent in medendis suis infirmis: securè possunt etiam spirituales oportunitatem expectare in qua suam applicent medicinam. Nam (vt ait S. Gregorius) si immaturè quis dederit: dubium non est, quin sit causa periculi res salutis.

E x q u o fit, vt Confessarij diuturna patientia & longanimitate opus habeant ad has curationes adhibendas; ita vt nõ defatigentur expectantes opportunitatē, eademq; remedia repetentes, aut noua alia applicantes, quamuis exiguum aduertant fructum suorum laborum. Patientiā enim longaq; spe etiam res valdè difficiles obtinentur. Sicut Scriptura Diuina de Romanis dicit, quod e*possederunt omnem locum consilio suo, & patientia.*

Tract. 5. 6.

7.

7

d 2. Reg. 12

lib 7. Epist.

110.

clib. 1. Ma

chab. c. 8. 3.

f Luc. 13. 7.

g Iudith.
7. 23.

h c. 8. 13.

quia non remittebant studia & conatus suos, cum aliquid aggrediebantur, etiam cum exitus essent aduersi. Sed ad nostrum institutum facit parabola Domini dicentis ad cultorē vineæ suæ: *fecit anni tres sunt, ex quo vno querens fructum in ficulnea hac, & non inuenio: succide ergo illam: sed cultor ille respondit: dimitte illam & hoc anno, vsque dum fodiam circa illam & mittam stercore: & siquidem fecerit fructum, sin autem, in futurum succides eam.* Quod enim aliud hæc parabola significat; quàm, ne qui animarum curam gerunt, defatigentur expectantes vnum, duos & tres annos; etiam si aduertant labori suo optatum fructum non respondere. Quod si Diuina iustitia indicia dederit, quasi velit eos punire ac deferere; ipsi Confessarii agere debent pios intercessores, seseque offerre ad iteranda remedia, & alia efficaciora addenda, opâtes, ne ficulnea illis, ipsorum curæ commissa, omnino pereat. fieri enim potest, vt quæ per triennium non protulit fructus: in quarto anno proferat copiosos; & reseruetur, vt tandem penetret in cælum. Nec absque mysterio non dictum est ab illo cultore: non protulerit fructum quarto anno succides eam; sed dixit: *mittam stercore, non præscribens certum aliquod tempus.* Pius enim Confessarius neque debet ipse defatigari, neque tempus Diuinæ misericordie & multò minùs eius iustitiæ præscribere: neque imitari, Presbyteros Bethulæ, qui imprudenter (vt eis obiecit casta Iudith) certum tempus Diuine misericordie assignarunt, dicentes: *quinque dies expectemus à Domino misericordiam: si autem transactis quinque diebus non venerit adiutorium: tradamur in manus hostium: quibus dixit Iudith: huiusmodi vos tempus resurrectionis Domini, & in arbitrium vestrum diem constituisistis ei. Non est iste sermo qui misericordiam prouocet, sed potius qui iram excitet.* Non enim est seruorum diem præscribere Domino suo, sed ipsius Domini, seruis. Et quamdiu ille eum non præscribit: debent illi magnam habere de Domini misericordia fiduciam, sicut ipsemet Saluator nunquam destitit curare Iudam, quamdiu in eius manibus

schola.

(. .)